

Крижанівська Марія Андріївна

1924 р. н., жителька с. Яблунівка,

(запис 2007 р. завідуючої бібліотекою Глуценко Л.П.)

В 1932 році у нас все забрали, а було дві корови, двоє поросят, кури. Одну корову забрали в Трушки для армії, бо гарно доїлась, другу корову забрали в колгосп. Ходили активісти з сільських бідняків, їздила підвода – забрали все: постіль, подушки, все із стін познімали, винесли все з погріба (крім картоплі), а солоні огірки вивернули в картоплю, діжку дубову і ту забрали. Поросят теж забрали в колгосп. Було 30 курок, позбирали в мішок і понесли. Потім прийшли і вигнали із хати, а поселили сусідку. А ми не знали, де нам дітися, батько поїхав у Київ, а ми з мамою поїхали на її батьківщину на Волинь. На матері одна сорочка, ми голі і босі пішли пішки аж у Попельню голодні і холодні. Там була станція і ми поїздом поїхали на Житомирщину. Там ми перезимували, а навесні мати поїхала у Білу Церкву на прийом до райвиконкому. Розповіла все керівникові і він написав на заяві, щоб за 24 години нам повернули хату. Мати пішла до голови сільської ради, тоді був Степан Іщенко, він довго дивився на ту заяву, а тоді іще до одного активіста сказав: «Таки добилася». Нам повернули хату, а ті люди виселились. Ми перейшли у свою хату обдерту і

голу, страшно зараз і подумати, як ми вижили, їли мерзлу картоплю, яку копали на городі (торішню), мати продала золотого хрестика за муку, ото ми перекопували город, де-не-де траплялась картоплинка то пекли ліпники і мати їх носила аж у Городище продавала, а за гроші знову купляла муку, та й отак тягнули своє існування. Коли не стало зовсім що їсти, то ходили з мамою віяти полову зі скирти, може, де яка випаде зернинка. Дві неділі ходили віяти ту полову, а потім мати понесла маленьку торбинку здерти на крупи, та й ту наглий чоловік видер у млині. Мати прийшла плачучи додому з пустими руками. Варили лободу, але чуть нею не потравились. Потім почало наливатись жито, то смоктали колоски, а ще пізніше колоски налились, то ми були врятовані, можна було зварити суп. А далі на городі почало все дозрівати.

Як подумаю: садили навесні лушпайки з картоплі, а вродила картопля, як голови. Сама природа рятувала людей від голоду, а влада знищувала. А активісти ж були свої сільські і їм же ніхто зверху не казав перевертати діжки з огірками, свої сільські найбільше знущалися з людей. Не хочу називати їх імен, вони вже померли, Бог їм суддя..

Олійник Людмила Федорівна

1918 р. н., жителька с. Яблунівка,

(запис 2007 р. завідуючої бібліотекою Глуценко Л.П.)

У сім'ї було шестеро дітей, п'ятеро дітей і батько померли в голодовку, а мати і я вижили. Корову продали, бо не було чим кормити, їли, що могли знайти. Мати пішла на роботу на поле, їм на полі щось там варили, то вона й вижила, їли якусь баланду, хліба не було зовсім.

В голодовку на квартиру взяли батюшку з матушкою. Батюшка теж помер від голоду у нас у хаті. Його поховали на Яблунівському цвинтарі.

Пелих Олександр Самійлович

1921 р. н., житель с. Яблунівка,

(запис 2007 р. завідуючої бібліотекою Глуценко Л.П.)

На нашій вулиці жило 35 чоловік, від голоду померло дев'ятеро: шестеро у сім'ї Скорохода, двоє Руденків, старі чоловік і жінка та син баби Єви. У сім'ї наших сусідів і родичів Скороходів з п'ятьох

дітей померло четверо і мати, залишився один Володя. Він був пухлий, але вижив. У селі ще й досі згадують, як Володя поміняв хату на глечик сметани. Володимир Скороход став знаним гармоністом, пройшов усю війну, мав багато нагород. А яке горе прийшлося йому пережити в дитинстві, знає один Бог.